

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
LAILA MEDINA
prednesené 9. novembra 2023¹

Spojené veci C-790/21 P a C-791/21 P

Covestro Deutschland AG
proti
Európskej komisii (C-790/21 P)
a
Spolková republika Nemecko
proti
Covestro Deutschland AG,
Európskej komisii (C-791/21 P)

„Odvolanie – Štátna pomoc – Nemecko – Schéma štátnej pomoci v prospech niektorých veľkých odberateľov elektrickej energie – Oslobodenie od sieťových poplatkov za roky 2012 a 2013 – Rozhodnutie vyhlasujúce schému pomoci za nezlučiteľnú s vnútorným trhom a neoprávnenú a nariaďujúce vymáhanie poskytnutej pomoci – Žaloba o neplatnosť – Lehota na podanie žaloby – Prípustnosť – Pojem pomoc – Štátne prostriedky – Parafíškálny poplatok alebo iné povinné zaťaženie – Štátna kontrola nad prostriedkami“

1. Tieto návrhy sa prednášajú v spojených veciach C-790/21 P a C-791/21 P. Mali by sa vykladať spoločne s ďalšími tromi mojimi návrhmi v súbežných odvolacích konaniach², ktoré sa takisto prednášajú dnes a všetky sa týkajú rovnakej schémy štátnej pomoci. Spoločnosť Covestro Deutschland AG (ďalej len „Covestro“), ktorá vyrába materiály, sa vo svojom odvolaní vo veci C-790/21 P domáha zrušenia rozsudku zo 6. októbra 2021, Covestro Deutschland/Komisia (T-745/18, EU:T:2021:644; ďalej len „napadnutý rozsudok“). Týmto rozsudkom bola zamietnutá jej žaloba, ktorou sa domáhala zrušenia rozhodnutia Európskej komisie z 28. mája 2018 o schéme pomoci uplatnenej Nemeckom pre odberateľov základného zaťaženia podľa paragrafu 19 predpisu StromNEV³ vo vzťahu k rokom 2012 a 2013 (ďalej len „sporné rozhodnutie“). Spolková republika Nemecko (v záujme zjednodušenia sa bude Spolková republika Nemecko označovať ako

¹ Jazyk prednesu: angličtina.

² Ide o tieto tri súbory spojených vecí: (i) C-792/21 P a C-793/21 P; (ii) C-795/21 P a C-796/21 P a (iii) C-794/21 P a C-800/21 P. Až 37 odberateľov elektrickej energie, ako sú tí, o ktorých ide v prejednávanej odvolaní, totiž podalo na Všeobecný súd podobné žaloby, ktorými sa domáhalo zrušenia sporného rozhodnutia. Veci, ktoré viedli k štyrom napadnutým rozsudkom Všeobecného súdu v súbežných veciach, Všeobecný súd označil ako „pilotné veci“.

³ Rozhodnutie (EÚ) 2019/56 z 28. mája 2018 o schéme pomoci SA.34045 (2013/c) (ex 2012/NN) [oznámené pod číslom C(2018) 3166] (Ú. v. EÚ L 14, 2019, s. 1). Pojem „StromNEV“ v názve tohto rozhodnutia označuje Stromnetzentgeltverordnung (spolkové nariadenie o sieťových poplatkoch pre elektrické sústavy).

„Nemecko“) sa vo svojom odvolaní vo veci C-791/21 P domáha zrušenia napadnutého rozsudku. Komisia v oboch uvedených veciach podala vzájomné odvolania, v ktorých sa takisto domáha zrušenia napadnutého rozsudku.

I. Okolnosti predchádzajúce sporu

2. Okolnosti predchádzajúce sporu sa uvádzajú v bodoch 1 až 22 napadnutého rozsudku. Na účely týchto návrhov ich možno zhrnúť takto.

A. Systém sieťových poplatkov pred zavedením sporných opatrení

3. Ustanovenie § 21 Energiewirtschaftsgesetz (zákon o ochrane dodávok energie) v znení Gesetz zur Neuregelung energiewirtschaftlicher Vorschriften (zákon o revízii predpisov v oblasti energetiky) z 26. júla 2011⁴, ale pred novelizáciou uskutočnenou prostredníctvom Gesetz zur Weiterentwicklung des Strommarktes (zákon o rozvoji trhu s elektrickou energiou) z 26. júla 2016⁵ stanovuje okrem iného to, že sieťové poplatky musia byť primerané, nediskriminačné, transparentné a musia vychádzať z nákladov na efektívnu prevádzku sústavy na dodávanie energie.

4. Ustanovenie § 17 Stromnetzentgeltverordnung (spolkové nariadenie o sieťových poplatkoch pre elektrické sústavy) z 25. júla 2005⁶ vymedzuje metódu výpočtu, ktorú majú prevádzkovatelia sústavy používať na určovanie všeobecných poplatkov a ktorá je založená okrem iného na celkových ročných nákladoch sústavy.

5. Ustanovenie § 19 StromNEV 2005 takisto stanovuje individuálne poplatky pre kategórie používateľov, ktorých profily odberu a zaťaženia sa výrazne líšia od profilov iných používateľov (tzv. netypickí používatelia), pričom pri týchto poplatkoch sa v súlade so zásadou stanovovania cien odrážajúcich náklady zohľadňuje príspevok týchto používateľov k znižovaniu nákladov sústavy alebo k predchádzaniu ich zvýšeniu.

6. V § 19 ods. 2 StromNEV 2005 sa v tejto súvislosti zavádzajú individuálne poplatky pre tieto dve kategórie netypických používateľov: (i) používatelia, ktorých príspevok k nákladom v čase špičky sa môže výrazne odlišovať od simultánneho ročného špičkového zaťaženia všetkých ostatných používateľov pripojených k tej istej úrovni sústavy, t. j. používatelia, ktorí systematicky odoberajú elektrickú energiu mimo času špičky (ďalej len „anticyklickí odberatelia“), a (ii) používatelia, ktorých ročný odber elektrickej energie predstavuje aspoň 7 000 hodín využívania a viac než 10 gigawatthodín (ďalej len „odberatelia základného zaťaženia“).

7. Až do nadobudnutia účinnosti StromNEV v znení EnWG 2011 (ďalej len „StromNEV 2011“) podliehali anticyklickí odberatelia a odberatelia základného zaťaženia individuálnym poplatkom vypočítaným na základe „metódy fyzickej stopy“, ktorú vypracovala Bundesnetzagentur (Spolková agentúra pre siete, Nemecko; ďalej len „BNetzA“). Táto metóda zohľadňovala náklady sústavy spôsobené týmito odberateľmi, pričom minimálny poplatok zodpovedal 20 %

⁴ BGBl. 2011 I, s. 1554.

⁵ BGBl. 2016 I, s. 1786 (ďalej len „EnWG 2011“).

⁶ BGBl. 2005 I, s. 2225 (ďalej len „StromNEV 2005“).

uverejnených všeobecných poplatkov (ďalej len „minimálny poplatok“). Tým sa zaručoval poplatok za prevádzkovanie sústavy, ku ktorej boli títo odberatelia pripojení, ak individuálne poplatky vypočítané podľa metódy fyzickej stopy boli nižšie ako nula alebo sa blížili k nule.

B. Sporné opatrenia (oslobodenie a prirážka)

8. Podľa ustanovenia § 19 ods. 2 druhej a tretej vety StromNEV 2011, ktoré nadobudlo účinnosť 4. augusta 2011, bol s účinnosťou od 1. januára 2011 (dátum začatia spätného uplatňovania tohto ustanovenia) systém individuálnych sieťových poplatkov pre odberatelia základného zaťaženia zrušený a nahradený úplným oslobodením od povinnosti platiť sieťové poplatky (ďalej len „sporné oslobodenie“). Malo sa priznať, až keď príslušný regulačný orgán (buď BNetzA, alebo regulačný orgán dotknutej spolkovej krajiny) overil, že boli splnené právne podmienky. Uvedené oslobodenie viedlo k stratám prevádzkovateľov prenosových alebo distribučných sústav podľa úrovne sústavy, na ktorú boli príjemcovia pripojení. Individuálne sieťové poplatky pre nešpičkových odberateľov zostali zachované rovnako ako ich povinnosť platiť najmenej 20 % uverejneného sieťového poplatku.

9. V súlade s § 19 ods. 2 šiestou a siedmou vetou StromNEV 2011 boli prevádzkovatelia prenosovej sústavy povinní nahradiť nadväzujúcim prevádzkovateľom sústav na distribúciu elektrickej energie (prevádzkovateľom distribučných sústav) stratu príjmov vyplývajúcu zo sporného oslobodenia, pričom si museli navzájom kompenzovať náklady spojené s oslobodením prostredníctvom finančnej kompenzácie v súlade s § 9 Kraft-Wärme-Kopplungsgesetz (zákon o podpore kogenerácie tepla a elektrickej energie) z 19. marca 2002⁷, v dôsledku čoho každý z nich znášal rovnakú finančnú záťaž vypočítanú na základe množstva elektrickej energie, ktoré každý z nich dodal konečným odberateľom pripojeným k jeho sústave.

10. Od roku 2012 zaviedlo rozhodnutie BNetzA zo 14. decembra 2011 (BK8-11-024; ďalej len „rozhodnutie BNetzA z roku 2011“) mechanizmus financovania. V rámci tohto mechanizmu vyberali prevádzkovatelia distribučnej sústavy od konečných odberateľov prirážku (ďalej len „sporná prirážka“), ktorej suma sa odvádzala prevádzkovateľom prenosovej sústavy na kompenzáciu straty príjmov spôsobenej sporným oslobodením.

11. Výšku prirážky každoročne vopred určovali prevádzkovatelia prenosovej sústavy na základe metodiky, ktorú stanovila BNetzA. Jej výšku za rok 2012, ktorý bol prvým rokom zavedenia tohto systému, stanovila priamo BNetzA.

12. Tieto ustanovenia sa neuplatňovali na náklady na oslobodenie za rok 2011, a preto musel straty týkajúce sa oslobodenia za uvedený rok znášať každý prevádzkovateľ prenosovej a distribučnej sústavy.

C. Systém sieťových poplatkov po prijatí sporných opatrení

13. Počas správneho konania pred Komisiou, ktoré viedlo k prijatiu sporného rozhodnutia, bolo sporné oslobodenie najprv vyhlásené za absolútne neplatné súdnymi rozhodnutiami Oberlandesgericht Düsseldorf (Vyšší krajský súd Düsseldorf, Nemecko) z 8. mája 2013 a Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) zo 6. októbra 2015. Toto oslobodenie bolo následne s účinnosťou od 1. januára 2014 zrušené nariadením StromNEV v znení Verordnung zur

⁷ BGBl. 2002 I, s. 1092.

Änderung von Verordnungen auf dem Gebiet des Energiewirtschaftsrechts (nariadenie, ktorým sa menia predpisy v oblasti energetiky) zo 14. augusta 2013⁸. Posledným uvedeným nariadením sa opätovne zaviedli individuálne poplatky počítané na základe metódy fyzickej stopy, pričom namiesto minimálneho poplatku sa uplatňovali štandardné poplatky vo výške 10, 15 a 20 % všeobecných poplatkov v závislosti od odberu elektrickej energie (7 000, 7 500 a 8 000 hodín ročného využívania sústavy) (ďalej len „štandardné poplatky“).

14. StromNEV 2013 zaviedlo prechodný režim účinný od 22. augusta 2013 a spätne uplatniteľný na odberateľov základného zaťaženia, ktorí ešte nemali prospech zo sporného oslobodenia za roky 2012 a 2013 (ďalej len „prechodný režim“). Namiesto individuálnych poplatkov počítaných na základe metódy fyzickej stopy a minimálneho poplatku tento režim stanovoval výlučne uplatnenie štandardných poplatkov.

II. Právna analýza

15. Komisia vo svojich dvoch totožných vzájomných odvolaniach vo veciach C-790/21 P a C-791/21 P predkladá tri odvolacie dôvody. Prvé dva sa v podstate zhodujú s dvoma dôvodmi uvedenými vo vzájomných odvolaniach vo veciach C-792/21 P až C-796/21 P a C-800/21 P. Covestro sa vo veci C-790/21 P opiera o štyri odvolacie dôvody. Nemecko vo veci C-791/21 P predkladá jediný odvolací dôvod. Na žiadosť Súdneho dvora sa však tieto návrhy budú zaoberať iba prvým dôvodom vo vzájomných odvolaniach Komisie (prípustnosť žaloby o neplatnosť) a tretím odvolacím dôvodom spoločnosti Covestro, ktorý je v súlade s jediným odvolacím dôvodom Nemecka (v rozsahu, v akom sa týkajú podmienky súvisiacej s existenciou zásahu prostredníctvom „štátnych prostriedkov“).

A. Prvý dôvod vo vzájomných odvolaniach Komisie: prípustnosť žaloby o neplatnosť

1. Argumentácia účastníkov konania

16. Komisia tvrdí, že Všeobecný súd sa v bodoch 37 až 44 napadnutého rozsudku dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že prijal široký výklad pojmu „uverejnenie“ v zmysle článku 263 šiesteho odseku ZFEÚ. Výklad Všeobecného súdu je podľa Komisie v prvom rade v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora, v ktorej Súdny dvor konštatoval paralelu medzi článkom 263 šiestym odsekom ZFEÚ a článkom 297 ZFEÚ. Podľa tvrdenia Komisie z tejto judikatúry jasne vyplýva, že uverejnenie predstavuje začiatok plynutia lehoty na podanie žaloby iba v prípade, že je podmienkou nadobudnutia účinnosti dotknutého opatrenia a že sa stanovuje v samotnej Zmluve. Po druhé, pokiaľ ide konkrétnejšie o uverejnenie rozhodnutia Komisie o ukončení formálneho vyšetrovacieho konania v *Úradnom vestníku Európskej únie* (ďalej len „úradný vestník“), toto nepredstavuje „uverejnenie“ v zmysle článku 297 ods. 2 druhého pododseku ZFEÚ. Nepredstavuje teda začiatok plynutia lehoty na podanie žaloby. Po tretie Komisia uvádza rad tvrdení, ktoré podľa jej názoru podporujú jej výklad článku 263 šiesteho odseku ZFEÚ, ako je štruktúra daného ustanovenia, zásada rovnosti zbraní alebo kogentná povaha lehôt na podanie žaloby.

⁸ BGBl. 2013 I, s. 3250 (ďalej len „StromNEV 2013“).

17. Nemecko a Covestro v podstate tvrdia, že výklad Všeobecného súdu, pokiaľ ide o pojem „uverejnenie“ v zmysle článku 263 šiesteho odseku ZFEÚ, nesprávnym právnym posúdením postihnutý nie je.

2. Posúdenie

18. Je pravda, že príjemcovia štátnej pomoci sú v praxi s obsahom rozhodnutia Komisie vyhlasujúceho schému pomoci za nezlučiteľnú s vnútorným trhom a neoprávnenú a nariaďujúceho vymáhanie pomoci často oboznámení pred uverejnením daného rozhodnutia v úradnom vestníku, čo platilo aj v tomto prípade. Príjemcovia znášajú právne účinky tohto rozhodnutia v kontexte postupu vymáhania prostriedkov, ktorý sa musí uskutočniť okamžite po prijatí rozhodnutia a jeho oznámení dotknutému členskému štátu.

19. Komisia uvádza, že za týchto podmienok sa v rozpore s konštatovaním Všeobecného súdu v napadnutom rozsudku musí na účely výpočtu lehoty na podanie žaloby o neplatnosť zohľadniť dátum, keď sa o spornom rozhodnutí dozvedel príjemca štátnej pomoci, a nie dátum jeho uverejnenia v úradnom vestníku. Komisia teda tvrdí, že Všeobecný súd mal žalobu spoločnosti Covestro vyhlásiť za neprípustnú, pretože bola podaná po uplynutí príslušnej lehoty.

20. Navrhujem, aby sa výklad Komisie odmietol, pretože ho nepodporuje znenie článku 263 šiesteho odseku ZFEÚ, judikatúra Súdneho dvora, ani účel daného ustanovenia.

21. V znení článku 263 šiesteho odseku ZFEÚ sa stanovuje, že „súdne konanie uvedené v tomto článku sa začne do dvoch mesiacov od zverejnenia daného opatrenia, alebo jeho oznámenia žalobcovi, alebo ak toto chýba, odo dňa, keď sa o ňom žalobca dozvedel“.

22. Ako podotklo Nemecko a ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, zo znenia daného ustanovenia možno vyvodiť, že dátum, keď sa žalobca o opatrení dozvedel, má ako kritérium pre začiatok plynutia lehoty na podanie žaloby *subsidiárny* charakter vo vzťahu ku kritériám uverejnenia a oznámenia.

23. Pokiaľ ide o oznámenie, je dôležité pamätať na skutočnosť, že postup preskúmania štátnej pomoci je striktno dvojstranným postupom medzi Komisiou a dotknutým členským štátom. Príjemcovia pomoci majú len postavenie „zainteresovaných strán“ v zmysle článku 1 písm. h) nariadenia (EÚ) 2015/1589⁹. V dôsledku uvedeného je jediným adresátom záporného rozhodnutia Komisie daný členský štát a nadobudnutie účinnosti tohto rozhodnutia vyplýva z uvedeného dvojstranného postupu, teda z oznámenia rozhodnutia členskému štátu Komisiou. Keďže takéto rozhodnutie už nadobudlo účinnosť oznámením, určenie začiatku plynutia lehoty na podanie žaloby pre strany, ktorým nebolo oznámené, by sa nemalo spájať s podmienkami nadobudnutia účinnosti opatrenia a namiesto toho by sa malo vyvodzovať z výkladu znenia a účelu článku 263 šiesteho odseku ZFEÚ.

24. Pokiaľ ide o osoby, ktorým sa opatrenie neoznamuje, podľa znenia článku 263 šiesteho odseku ZFEÚ sa hlavným prvkom pri určovaní začiatku plynutia na účely výpočtu lehoty na podanie žaloby stáva uverejnenie opatrenia v úradnom vestníku. Z toho vyplýva, že okamih, keď sa príjemca pomoci o rozhodnutí dozvedel, by sa stal relevantným iba v situácii, keď by nedošlo k uverejneniu (aj keď sa vyžadovalo), pretože je vo vzťahu k ostatným kritériám *subsidiárny*.

⁹ Nariadenie Rady z 13. júla 2015 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 ZFEÚ (Ú. v. EÚ L 248, 2015, s. 9).

25. Komisia sa podľa môjho názoru na rozsudok Portugalsko/Komisia¹⁰ odvolávať nemôže. Tento rozsudok sa týkal inej situácie, ako je tá v prejednávanej veci. Vo veci Portugalsko/Komisia bolo totiž sporné rozhodnutie určené konkrétne Portugalskej republike, zatiaľ čo Covestro je ako príjemca pomoci iba zainteresovanou stranou a nie je adresátom sporného rozhodnutia.

26. Komisia navyše vychádza z nesprávneho chápania tohto rozsudku, pokiaľ ide o údajnú paralelu medzi článkom 263 šiestym odsekom ZFEÚ a článkom 297 ods. 2 druhým a tretím pododsekom ZFEÚ. Súdny dvor v danom rozsudku nevykladal pojem „Bekanntgabe“ (v slovenčine „oznámenie“/„uverejnenie“) v tom zmysle, že znamená „skutočnú znalosť“. Súdny dvor rozhodoval iba o vzťahu medzi dvoma alternatívami stanovenými v článku 263 šiestom odseku ZFEÚ s cieľom konštatovať, že rozhodnutie určené žalobcovi nadobúda účinnosť oznámením a že toto oznámenie zároveň predstavuje začiatok plynutia lehoty na podanie žaloby.

27. Komisia hovorí o „oznámení“ a tvrdí, že nemecké orgány v prejednávanej veci podnikom rozhodnutie oznámili. Keď ale tieto orgány, ktoré nie sú inštitúciou, ktorá akt prijala, zaslali kópiu sporného rozhodnutia príjemcom pomoci, nemožno to považovať za formálne oznámenie rozhodnutia Komisie v zmysle článku 297 ZFEÚ. Takéto informovanie príjemcov o rozhodnutí teda nemá rovnaké účinky ako oznámenie v zmysle daného článku. „Oznámenie“ (v nemčine „Zustellung“) rozhodnutia Komisie v každom prípade v prejednávanej veci nie je aktuálnou otázkou.

28. Hypotézu presadzovanú Komisiou nepodporujú ani ostatné precedensy, ktoré uvádza. Uznesenie Fryč/Komisia teda nie je relevantné, pretože sa týkalo žaloby o neplatnosť nariadení uverejnených v úradnom vestníku. Podobne uznesenie Iordăchescu/Parlament a i.¹¹ sa týkalo smernice, ktorá bola takisto uverejnená v úradnom vestníku.

29. Napokon účelom lehôt na podanie žaloby je vytvoriť objektívne kritériá, aby sa zaručila právna istota. Z toho vyplýva, že takáto lehota musí byť každému jasná a pre každého ľahko identifikovateľná, pričom jej cieľom je predchádzať diskriminácii alebo svojvoľnému zaobchádzaniu pri výkone spravodlivosti.¹²

30. Ako teda podotýka Nemecko, uverejnenie opatrenia sa v článku 263 šiestom odseku ZFEÚ označuje za hlavnú udalosť pre určovanie lehoty na podanie žaloby práve v záujme zachovania právnej istoty. Tento dátum totiž vždy možno s istotou určiť na rozdiel od dátumu, keď sa príjemca o opatrení dozvedel, ktorý sa preukazuje oveľa ťažšie. Alternatíva navrhovaná Komisiou by bola v rozpore s týmto výpočtom, pri ktorom sa zachováva právna istota. V prípade danej alternatívy by sa každá lehota musela určovať samostatne a Všeobecný súd by musel pri vynaložení značného úsilia dôkladne prešetrovať skutočný dátum, keď sa žalobca o dotknutom opatrení – možno aj náhodou – dozvedel.

31. Výklad presadzovaný Komisiou by mal navyše za následok, že by došlo k obmedzeniu účinnej právnej ochrany príjemcu pomoci, keďže by napríklad od dotknutého členského štátu mohol dostať neúplné alebo upravené znenie rozhodnutia Komisie. Takéto oznámenie sa neriadi právom Únie a mohlo by sa stať, že členský štát by svojvoľne alebo z nebanlivosti opatrenie niektorým alebo všetkým príjemcom pomoci opomenul oznámiť, čo by predstavovalo očividné problémy v súvislosti so zásadou rovnakého prístupu k spravodlivosti.

¹⁰ Rozsudok zo 17. mája 2017 (C-339/16 P, EU:C:2017:384).

¹¹ Uznesenia z 5. septembra 2019 (C-230/19 P, EU:C:2019:685) a z 31. januára 2019 (C-426/18 P, EU:C:2019:89) v tomto poradí.

¹² Pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. novembra 2018, Evropaiki Dynamiki/Komisia (C-469/11 P, EU:C:2012:705, bod 50).

32. Argument Komisie, podľa ktorého Covestro, ktorej bolo sporné rozhodnutie poskytnuté v kontexte vnútroštátneho postupu vymáhania pomoci, v prejednávanej veci podala svoju žalobu o neplatnosť *pred* uverejnením sporného rozhodnutia v úradnom vestníku, na mojom závere nič nemení.

33. Súdny dvor totiž vo svojej predchádzajúcej judikatúre pripomenul, že „ustanovenia článku 33 tretieho odseku Zmluvy o ESÚO, ktoré spresňujú formality – oznámenie alebo uverejnenie – od ktorých začína plynúť lehota na podanie žaloby, nie sú prekážkou toho, aby žalobca podal svoju žalobu na Súdny dvor po tom, čo bolo prijaté sporné rozhodnutie, bez toho, aby čakal na jeho oznámenie alebo uverejnenie, takže voči jednej zo žalôb, na základe ktorej bol vydaný uvedený rozsudok, nebolo možné vzniesť námietku neprípustnosti z dôvodu jej podania do kancelárie Súdneho dvora pred uverejnením tohto rozhodnutia“. Súdny dvor teda v uvedenom rozsudku rozhodol, že „nič v ustanoveniach článku 263 šiesteho odseku ZFEÚ, ktorý zodpovedá článku 33 tretiemu odseku Zmluvy o ESÚO, nebráni tomu, aby sa táto judikatúra použila na prejednávaný prípad“¹³, a v podstate konštatoval, že skutočnosť, že žaloba o neplatnosť bola podaná pred uverejnením dotknutého rozhodnutia, nie je dôvodom na vyhlásenie žaloby za neprípustnú.

34. Z uvedeného posúdenia vyplýva, že skutočnosť, že žaloba o neplatnosť bola podaná skôr (teda ešte pred samotným uverejnením sporného aktu), nemá žiadny vplyv na začiatok plynutia lehoty na účely podania žaloby a na účely výpočtu lehoty na podanie takejto žaloby, ako sa vymedzuje v článku 263 šiestom odseku ZFEÚ.

35. Napokon návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Campos Sánchez-Bordona vo veci Georgsmarienhütte a i. (C-135/16, EU:C:2018:120), na rozdiel od tvrdenia Komisie nie sú na účely prejednávaných vecí relevantné, pretože Súdny dvor v danej veci rozhodoval o prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania, nie o začiatku plynutia lehoty na podanie žaloby o neplatnosť rozhodnutia Komisie na Všeobecný súd.

36. Z uvedeného podľa môjho názoru vyplýva, že Všeobecný súd správne konštatoval, že neprípustnosť, ktorej sa v prvostupňovom konaní dovoľavala Komisia, sa musí odmietnuť, a že vzájomné odvolania Komisie by sa mali zamietnuť ako nedôvodné.

B. Tretí odvolací dôvod spoločnosti Covestro a jediný odvolací dôvod Nemecka: porušenie článku 107 ods. 1 ZFEÚ týkajúce sa štátnych prostriedkov

37. Tretí odvolací dôvod spoločnosti Covestro (vec C-790/21 P), ktorý sa týka pojmu „štátne prostriedky“, je založený na troch tvrdeniach: (i) tvrdí, že existencia poplatku a štátna kontrola nepredstavujú alternatívne kritériá; (ii) namieta proti kvalifikácii spornej prírážky ako poplatku a (iii) uvádza, že nad prostriedkami pochádzajúcimi zo spornej prírážky neexistovala štátna kontrola. Jediný odvolací dôvod Nemecka (vec C-791/21 P) je rozdelený na tri časti. *Prvá časť*, ktorá namieta proti tomu, že „existencia poplatku a štátna kontrola sú dvoma alternatívnymi kritériami“, je založená na týchto argumentoch: a) v napadnutom rozsudku sa nachádzajú rozpory; b) z judikatúry Súdneho dvora nevyplýva, že k záveru, že opatrenie zahŕňa štátne prostriedky, možno dospieť iba na základe skutočnosti, že prírážku možno kvalifikovať ako poplatok; c) výklad Všeobecného súdu je v rozpore so štruktúrou Zmlúv; d) tento výklad má dôsledky, ktoré sa „v Zmluvách nestanovujú“, a e) aj v prípade existencie poplatku je potrebné posudzovať existenciu štátnej kontroly. *Druhá časť*, teda že „prírážka uložená BNetzA nie je poplatkom v zmysle [judikatúry Súdneho dvora]“, je založená na týchto argumentoch:

¹³ Rozsudok z 26. septembra 2013, PPG a SNF/ECHA (C-626/11 P, EU:C:2013:595, body 35 a 36).

a) o „poplatok“ nejde, ak dlžník tohto poplatku nie je konečným odberateľom, a b) Všeobecný súd nemal preskúmať len povinnosť vybrať poplatok, ale aj povinnosť zaplatiť ho. V tretej časti Nemecko tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď konštatoval, že výlučné použitie vybraných sieťových poplatkov nevyklučuje, že štát môže týmito prostriedkami disponovať.

38. Komisia tvrdí, že tretí odvolací dôvod spoločnosti Covestro a jediný odvolací dôvod Nemecka sa musia zamietnuť ako nedôvodné.

39. Vzhľadom na to, že rôzne tvrdenia týkajúce sa štátnych prostriedkov, ktoré uviedla Covestro v treťom odvolacom dôvode (vec C-790/21 P) a Nemecko vo svojom jedinom odvolacom dôvode (vec C-791/21 P), sa do značnej miery prekrývajú, je primerané zaoberať sa nimi spoločne, a to v poradí podľa napadnutého rozsudku a v súlade s jeho štruktúrou. V dôsledku toho je najprv potrebné venovať sa alternatívnej povahe kritérií, potom kvalifikácii spornej prirážky ako „poplatku“ a napokon existencii štátnej kontroly nad prostriedkami pochádzajúcimi zo spornej prirážky.

1. Prvá séria tvrdení uvedených spoločnosťou Covestro a Nemeckom (dva prvky, ktoré tvoria alternatívu)

a) Argumentácia účastníkov konania

40. Covestro a Nemecko v podstate tvrdia, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď konštatoval, že existencia poplatku a štátna kontrola nad prostriedkami pochádzajúcimi z tohto poplatku (alebo nad správcami týchto prostriedkov) predstavujú „dva prvky, ktoré tvoria alternatívu“. Na vyvodenie záveru, že prejednávaná vec zahŕňala „štátne prostriedky“, samotná existencia takéhoto poplatku nepostačuje.

b) Posúdenie

41. Všeobecný súd preskúmal judikatúru týkajúcu sa kritéria „štátnych prostriedkov“ a konštatoval, že „judikatúra Súdneho dvora... sa pri posudzovaní štátnej povahy prostriedkov v podstate opiera o dva hlavné prvky: na jednej strane o existenciu povinného zaťaženia konečných odberateľov alebo zákazníkov, ktorý sa zvyčajne označuje ako ‚poplatok‘, a najmä ako ‚poplatok nedaňového charakteru‘, a na druhej strane o štátnu kontrolu nad riadením systému, najmä prostredníctvom štátnej kontroly nad prostriedkami alebo nad správcami (tretími osobami) týchto prostriedkov. V podstate ide o *dva prvky, ktoré tvoria alternatívu*“ (napadnutý rozsudok, bod 95, kurzívou zvýraznila generálna advokátka).

42. Podľa Všeobecného súdu „je preto potrebné zistiť, či sporný mechanizmus [financovania] spĺňa podmienky stanovené v príslušnej judikatúre, pokiaľ ide o používanie štátnych prostriedkov... a teda či sporná prirážka naozaj predstavuje povinné zaťaženie, takže je porovnateľná s parafiškálnym poplatkom, alebo ak to tak nie je, či štát má prinajmenšom kontrolu nad vybranými prostriedkami alebo nad subjektmi zodpovednými za správu týchto prostriedkov“ (napadnutý rozsudok, bod 109).

43. Covestro a Nemecko tvrdia, že kritériá „poplatku“ a štátnej kontroly sú kumulatívne, pričom vychádzajú z rozsudkov FVE Holýšov I a i./Komisia¹⁴, Nemecko/Komisii¹⁵ a PreussenElektra¹⁶. Tieto a ďalšie (aktuálnejšie) rozsudky Súdneho dvora však namiesto toho svedčia v prospech toho, že tieto kritériá sú alternatívne, čo je v súlade s konštatovaním Všeobecného súdu v bodoch 90 a 95 až 97 napadnutého rozsudku.¹⁷

44. Tvrdenia predložené spoločnosťou Covestro a Nemeckom považujem za nedôvodné, keďže ich možno odmietnuť na základe najaktuálnejšej judikatúry Súdneho dvora, ktorá rozptyľuje akékoľvek možné pochybnosti, pokiaľ ide o to, či sú kritériá alternatívne alebo kumulatívne.

45. Veľká komora Súdneho dvora sa v rozsudku DOBELES HES¹⁸ zaoberala dvoma otázkami, ktoré sú relevantné pre prejednávané odvolania: (i) vymedzením pojmu „poplatok“ a (ii) vzťahom medzi kritériom poplatku a kritériom štátnej kontroly nad mechanizmom financovania.

46. Súdny dvor v bode 39 tohto rozsudku objasnil, že kritériá relevantné v článku 107 ods. 1 ZFEÚ predstavujú alternatívu: „kritérium uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku [(teda existencia poplatku)] nie je jediným kritériom, ktoré umožňuje identifikovať ‚štátne prostriedky‘ v zmysle tohto ustanovenia. Skutočnosť, že finančné prostriedky zostávajú nepretržite pod kontrolou štátu, a teda k dispozícii príslušných vnútroštátnych orgánov, postačuje na to, aby boli kvalifikované ako ‚štátne prostriedky‘“.

47. Z uvedeného vyplýva, že postačuje, ak je splnené jedno alebo druhé z týchto dvoch kritérií, čo potvrdzuje bod 42 rozsudku DOBELES HES, kde Súdny dvor priamo odkazuje na existenciu „dv[och] alternatív[n]ych kritérií[i]“.

48. Všeobecný súd sa teda pri výklade článku 107 ods. 1 ZFEÚ v napadnutom rozsudku nesprávneho právneho posúdenia nedopustil, pretože keď v bode 95 konštatoval, že uvedené kritériá „tvoria alternatívu“, vychádzal z existujúcej judikatúry Súdneho dvora, pričom tento prístup bol odvtedy znovu potvrdený v rozsudku DOBELES HES. V dôsledku toho postačovalo, aby Všeobecný súd v napadnutom rozsudku zistil existenciu poplatku alebo štátnu kontrolu nad mechanizmom financovania, pričom na účely potvrdenia, že vec zahŕňala štátne prostriedky, by stačilo ktorékoľvek z týchto kritérií samo osebe. Z toho vyplýva, že tvrdenia predložené spoločnosťou Covestro a Nemeckom, podľa ktorých sú tieto kritériá kumulatívne, by sa podľa môjho názoru mali zamietnuť ako zjavne nedôvodné.

49. Je pravda, že Všeobecný súd to neuviedol výslovne, no zastávam názor, že zo znenia napadnutého rozsudku (najmä z bodu 109) jasne vyplýva, že druhé kritérium preskúmal iba v záujme úplnosti. Vzhľadom na to, že alternatívna povaha kritérií bola predmetom veľkých nezhôd medzi účastníkmi konania na Všeobecnom súde, Všeobecný súd sa riadil zásadou riadneho výkonu spravodlivosti a preskúmal oba prvky alternatívy.

¹⁴ Rozsudok zo 16. septembra 2021 (C-850/19 P, EU:C:2021:740; ďalej len „rozsudok FVE Holýšov I“).

¹⁵ Rozsudok z 28. marca 2019 (C-405/16 P, EU:C:2019:268; ďalej len „rozsudok EEG 2012“).

¹⁶ Rozsudok z 13. marca 2001 (C-379/98, EU:C:2001:160; ďalej len „rozsudok PreussenElektra“).

¹⁷ Pozri v tejto súvislosti rozsudok EEG 2012 (bod 72); rozsudky z 15. mája 2019, Achema a i. (C-706/17, EU:C:2019:407, body 64 až 66); zo 17. júla 2008, Essent Netwerk Noord a i. (C-206/06, EU:C:2008:413; ďalej len „rozsudok Essent Netwerk Noord“, bod 66); z 13. septembra 2017, ENEA (C-329/15, EU:C:2017:671, bod 30) [Súdny dvor odmieta prvé kritérium, teda existenciu poplatku, ale pokračuje skúmaním druhého kritéria, teda riadenia použitia prostriedkov zo strany štátu (bod 31), a tretieho kritéria, teda štátnej kontroly nad subjektmi, ktoré prostriedky spravujú (body 34 a 35)], a rozsudok FVE Holýšov I (bod 46).

¹⁸ Rozsudok z 12. januára 2023, DOBELES HES (C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1; ďalej len „rozsudok DOBELES HES“).

50. Nemecko ďalej na podporu svojho tvrdenia, že kritériá „poplatku“ a štátnej kontroly by mali byť kumulatívne, takisto uvádza, že výklad článku 107 ods. 1 ZFEÚ v napadnutom rozsudku (ktorý potvrdzuje judikatúra Súdneho dvora) je v každom prípade v rozpore so systematickou Zmlúv a viedol by k „dôsledkom, ktoré sa v Zmluvách nestanovujú“. Tvrdí, že každý poplatok alebo príplatok uložený štátom by nevyhnutne patril pod pojem „štátne prostriedky“, čo by bolo v rozpore s fiškálnou suverenitou členských štátov. Ďalej uvádza, že cieľom zákazu neoprávnenej štátnej pomoci je ochrana pred narúšaním voľnej hospodárskej súťaže zo strany štátu, z čoho vyplýva, že ide len o narušenie hospodárskej súťaže, ktoré je prepojené so štátnym rozpočtom alebo zahŕňa prostriedky, ktoré podliehajú dispozičnej právomoci štátu.

51. Ako však podotkla Komisia, tieto argumenty sú založené na nesprávnom výklade Zmlúv¹⁹, ako aj na zlúčení judikatúry týkajúcej sa článkov 30 a 110 ZFEÚ na jednej strane a judikatúry týkajúcej sa článku 34 ZFEÚ na druhej strane. Zákaz diskriminácie podľa prvých dvoch uvádzaných článkov je odôvodnený skutočnosťou, že clá, poplatky aj dane majú fiškálnu povahu (predstavujú prostriedky používané štátom na dosahovanie politických cieľov). Okrem toho postačuje podotknúť, že hlavným rozhodujúcim faktorom vo vzťahu k štátnym prostriedkom je to, že narušenie hospodárskej súťaže je spôsobené štátom (a nie podnikom). Významné však je, že na rozdiel od toho, čo zrejme tvrdí Nemecko, zo systematiky Zmlúv nevyplýva, že za štátnu pomoc sa má považovať iba pomoc „financovaná zo štátneho rozpočtu“. Judikatúra Súdneho dvora totiž vždy jasne uvádzala, že samotná skutočnosť, že tok prostriedkov prechádza výlučne cez súkromnoprávne subjekty, nepostačuje na vyvrátenie existencie účinnej štátnej kontroly v zmysle pojmu pomoci.²⁰

52. V rozpore s argumentmi presadzovanými Nemeckom systematický rozdiel v umiestnení článkov 30 a 110 a článku 107 v rámci ZFEÚ nemá na účely prejednávanej veci podstatný vplyv. Tieto tri ustanovenia majú naopak spoločné to, že sa týkajú fiškálnych opatrení štátu. Súdny dvor totiž vo vzťahu k týmto dvom kategóriám ustanovení prijal široký výklad pojmu „štátna kontrola“, predovšetkým v záujme zabránenia obchádzaniu pravidiel obsiahnutých v týchto ustanoveniach.²¹

53. Je navyše nesprávne tvrdiť, že „akýkoľvek [prevod] aktív medzi súkromnými [právnickými osobami] nariadený právnym predpisom [by bol porovnateľný] s použitím štátnych prostriedkov“. Minimálna cena stanovená právnym predpisom napríklad poplatkom nie je. Postačuje uviesť rozsudky PreussenElektra a EEG 2012. Rozsudok PreussenElektra sa týkal zákonnej minimálnej ceny uplatňovanej medzi dvoma súkromnoprávnymi subjektmi. Súkromnoprávny subjekt, ktorý bol povinný uplatňovať minimálnu cenu, nemohol náklady preniesť na svojich zákazníkov. O poplatok teda nešlo.

54. V rozsudku EEG 2012 Súdny dvor objasnil, že samotná *možnosť* vplyvu na zákazníkov na konštatovanie, že použité prostriedky sú štátnymi prostriedkami, nepostačuje. Použitie štátnych prostriedkov – vo forme poplatku – možno predpokladať iba v prípade, že súkromnoprávny subjekt, ktorý táto povinnosť zatažuje, má takisto *povinnosť* preniesť dodatočné náklady na tretiu stranu tak, že od nej vyberie poplatok.

¹⁹ Nemecko prehliada presnú systematicku Zmlúv. Článok 30 ZFEÚ je súčasťou hlavy II kapitoly 1 s názvom „Colná únia“ a článok 110 ZFEÚ je súčasťou hlavy VII kapitoly 2 s názvom „Daňové ustanovenia“. Obsahujú absolútny zákaz diskriminácie. Tým sa líšia od článku 34 ZFEÚ, ktorý je súčasťou hlavy II kapitoly 3 s názvom „Zákaz množstevných obmedzení medzi členskými štátmi“, ktorá upravuje voľný pohyb tovaru a zároveň na rozdiel od článkov 30 a 110 ZFEÚ stanovuje možnosť, že obmedzenia voľného pohybu tovaru môžu byť odôvodnené.

²⁰ Pozri uznesenie z 22. októbra 2014, Elcogás (C-275/13, EU:C:2014:2314, bod 25 a citovaná judikatúra). Pozri tiež rozsudok z 9. novembra 2017, Komisia/TV2/Danmark (C-656/15 P, EU:C:2017:836, bod 48).

²¹ Pozri bod 51 a poznámku pod čiarou 20 vyššie.

55. Podľa môjho názoru zo všetkých uvedených úvah vyplýva, že konštatovanie Všeobecného súdu, že tieto kritériá tvoria alternatívu, bolo správne. Napadnutý rozsudok preto v tejto súvislosti nesprávnym právnym posúdením postihnutý nie je a prvá séria tvrdení uvedených spoločnosťou Covestro a Nemeckom by sa mala zamietnuť ako nedôvodná.

2. Druhá séria tvrdení uvedených spoločnosťou Covestro a Nemeckom (kvalifikácia spornej prirážky ako „poplatku“)

56. Covestro a Nemecko Všeobecnému súdu vo vzťahu k prvému z alternatívnych kritérií uvedených vyššie vytykajú, že nesprávne kvalifikoval spornú prirážku ako „poplatok“. Tvrdia, že táto kvalifikácia je založená na nesprávnom výklade pojmu „poplatok“ a na skreslení vnútroštátneho práva.

a) Prvá skupina tvrdení (konečný dlžník spornej prirážky)

57. Covestro a Nemecko v rámci prvej skupiny tvrdení v podstate uvádzajú, že Všeobecný súd nesprávne vykladal pojem „konečný odberateľ“ v zmysle vnútroštátneho práva, pretože vnútroštátne právo ani nemecké vnútroštátne orgány neukladajú povinnosť platby odberateľom ani prevádzkovateľom sústavy. Takáto povinnosť bola možná iba podľa zmluvy o používaní sústavy vypracovanej regulačnými orgánmi, ktorá v prípade rokov 2012 a 2013 neexistovala. Prenesenie spornej prirážky na konečného odberateľa podľa spoločnosti Covestro prináležalo dodávateľovi elektrickej energie ako používateľovi sústavy. Aj keby všetci dodávatelia systematicky preniesli túto prirážku na konečného odberateľa, takýto postup by nepostačoval na konštatovanie existencie právnej povinnosti.

58. Zastávam názor, že je potrebné preskúmať, či je otázka, kto bol konečným dlžníkom spornej prirážky, rozhodujúcim faktorom.

59. Covestro v prvostupňovom konaní tvrdila, že prirážka sa vyberala iba od používateľov sústavy a že nedochádzalo k jej povinnému prenosu na konečných odberateľov elektrickej energie, takže sa nemala chápať ako poplatok, ale ako sieťový poplatok. V bode 119 napadnutého rozsudku však Všeobecný súd konštatoval, že tento argument nie je relevantný vzhľadom na skutočnosť, že konečnými dlžníkmi tejto prirážky boli používatelia sústavy (samotní dodávatelia, ako aj koneční odberatelia priamo pripojení na sústavu) a nie iní koneční odberatelia.

60. V bode 120 napadnutého rozsudku takisto Všeobecný súd konštatoval, že sporné rozhodnutie identifikuje povinnosť výberu a prenosu spornej prirážky vo vzťahu ku „konečným odberateľom“. Podľa môjho názoru je relevantné, že tento výklad bol podporený bodom 20 rozsudku Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) zo 6. októbra 2015, v ktorom sa zamietajú tvrdenie spoločnosti Covestro, že sporná prirážka bola sieťovým poplatkom. Tento súd potvrdil, že prirážka nepredstavovala zmluvnú kompenzáciu, ale externý výber poplatkov uložený prevádzkovateľom.

61. Z judikatúry Súdneho dvora navyše vyplýva, že na to, aby opatrenie predstavovalo „poplatok“ alebo „daň“ v zmysle článkov 30 a 110 ZFEÚ, stačí, aby sa vyberalo z medziproduktov alebo sprostredkujúcich služieb bez toho, aby sa nevyhnutne prenášalo na konečných odberateľov výrobkov alebo služieb na výstupe. V tejto judikatúre Súdneho dvora²² nemá oporu názor, že

²² Predovšetkým v rozsudku Essent Netwerk Noord (bod 49).

poplatok alebo daň znamená existenciu štátnych prostriedkov iba v prípade, že sa uplatňuje na konečných odberateľov. Domnievam sa totiž, že pojmy „poplatok“ a „daň“, ktoré sa uvádzajú v článkoch 30 a 110 ZFEÚ, sa musia chápať široko na základe teleologického výkladu.

62. Všeobecný súd sa o rovnakú judikatúru správne opiera v bode 121 napadnutého rozsudku.

63. Zastávam názor, že Všeobecný súd správne založil svoj prístup na otázke, či súkromné alebo verejné subjekty, ktoré sú poverené vykonávaním schémy, musia uhradiť výdavky z vlastných finančných prostriedkov (situácia, ktorá nezahŕňa štátnu pomoc) alebo či môžu tieto prostriedky vybrať od tretích strán (situácia, v ktorej existuje štátna pomoc). To, či sú tieto tretie strany konečnými odberateľmi alebo sú medzičlánkom hodnotového reťazca, má len malú dôležitosť. Jediným rozhodujúcim faktorom je totiž redistribučný účinok poplatku, konkrétne to, že štát alebo súkromnoprávny subjekt tento poplatok vyberá od podnikov a používa ho na financovanie výhody poskytnutej inej kategórii podnikov.

64. Z teleologického výkladu a judikatúry Súdneho dvora k pojmom „poplatok“ a „daň“ v zmysle článkov 30 a 110 ZFEÚ vyplýva, že povaha subjektu, ktorý je v jednotlivých prípadoch povinný poplatok alebo daň zaplatiť, nie je relevantná. Rozhodujúcim faktorom je to, či sa poplatok alebo daň vzťahuje na dotknutý výrobok alebo na činnosť nevyhnutne súvisiacu s daným výrobkom.²³

65. Z uvedeného podľa môjho názoru vyplýva, že prvá skupina tvrdení by sa mala zamietnuť ako nedôvodná.

b) Druhá skupina tvrdení (sporný poplatok nebol povinný)

1) Rozhodnutie BNetzA z roku 2011 bolo vnútroštátnymi súdmi vyhlásené za protiprávne

66. Covestro tvrdí, že Všeobecný súd vychádzal výlučne a nesprávne z rozhodnutia BNetzA z roku 2011, zatiaľ čo nemecké súdy toto rozhodnutie so spätnou účinnosťou vyhlásili za protiprávne.

67. Vzniká otázka, či Všeobecný súd bol oprávnený dospieť k záveru, že sporná prirážka bola povinná, na základe daného rozhodnutia BNetzA napriek skutočnosti, že ho následne Oberlandesgericht Düsseldorf (Vyšší krajský súd Düsseldorf) a v odvolacom konaní Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) zrušili a vyhlásili za absolútne neplatné.

68. Pripomenula by som, že z rozsudkov Komisia/Aer Lingus a Ryanair Designated Activity²⁴ a Heiser²⁵ vyplýva, že možná protiprávnosť nemôže vnútroštátnu schému zbaviť povahy štátnej pomoci.

69. Podľa rozsudku Heiser „aj za predpokladu, že právna úprava, ktorá upravuje opravu odpočítanej dane... je nezákonná, [faktom zostáva], že účinky tejto právnej úpravy môžu pôsobiť dlhodobo až dovtedy, dokiaľ nebude zrušená alebo aspoň vyslovená jej nezákonnosť“ (kurzívou zvýraznila generálna advokátka).

²³ Tamže.

²⁴ Rozsudok z 21. decembra 2016 (C-164/15 P a C-165/15 P, EU:C:2016:990, bod 69).

²⁵ Rozsudok z 3. marca 2005 (C-172/03, EU:C:2005:130, bod 38).

70. Podobne podľa rozsudku Komisia/Aer Lingus a Ryanair Designated Activity „skutočnosť, že daňové opatrenie je v rozpore s inými ustanoveniami práva Únie ako články 107 a 108 ZFEÚ, nemôže vylúčiť, že by vyňatie z tohto daňového opatrenia, z ktorého majú prospech niektorí daňovníci počas toho, ako sporné daňové opatrenie vyvoláva účinky voči iným daňovníkom, pričom nebolo ani zrušené, ani vyhlásené za neplatné, a tým za neuplatniteľné, nemohlo byť posúdené ako „štátna pomoc““ (kurzívou zvýraznila generálna advokátka).

71. Ako na pojednávaní uviedla Komisia, nemecký normotvorca vyriešil situáciu spôsobom, ktorý zabezpečil, aby sa výber spornej prirážky po zrušení, o ktorom rozhodol Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor), so spätnou účinnosťou opravil a naďalej mal právne účinky, takže povinnosť spornej prirážky sa zachovala.

72. Zastávam názor, že v rámci práva Únie v oblasti štátnej pomoci sa opatrenie musí posudzovať z hľadiska jeho účinkov.

73. Z uvedenej judikatúry podľa môjho názoru vyplýva, že Všeobecný súd bol oprávnený konštatovať (v bodoch 107 a 125 napadnutého rozsudku), že skutočnosť, že rozhodnutie BNetzA z roku 2011 sa počas relevantného obdobia skutočne uplatňovalo a vyvolávalo právne účinky, je na účely preskúmania štátnej pomoci rozhodujúcim faktorom.

74. Toto rozhodnutie bolo počas relevantného obdobia právne záväzné a vyžadovalo, aby prevádzkovatelia sústavy vyberali spornú prirážku od používateľov sústavy.

75. V znení bodu 3 rozhodnutia BNetzA z roku 2011 sa povinnosť vyberať spornú prirážku ukladala prevádzkovateľom distribučnej sústavy, ktorí boli teda povinní túto prirážku vyberať od svojich zákazníkov. Vzhľadom na to, že dané rozhodnutie bolo súčasťou schémy účinnej počas relevantného obdobia a vyvolávalo záväzné účinky – tým skôr, že tieto účinky v skutočnosti po zrušení, o ktorom rozhodli vnútroštátne súdy, neboli odstránené (ustanoveniami, ktoré túto schému postupne zrušili) –, Všeobecný súd správne rozhodol, že schéma založená na spornej prirážke mala právne záväzné účinky (napadnutý rozsudok, bod 125).

76. Moje posúdenie v týchto návrhoch je takisto podporené rozsudkom Súdneho dvora Deutsche Post/Komisia²⁶, v ktorom sa konštatovalo, že zrušené rozhodnutie stále môže vyvolávať právne účinky. Keďže žaloba o neplatnosť bola v danej veci podaná skôr, ako Všeobecný súd vydal rozsudok, ktorým sporné rozhodnutie zrušil (čím ho so spätnou účinnosťou vylúčil z právneho poriadku), prípustnosť danej žaloby sa musela posudzovať vo vzťahu k času, keď bola podaná, pretože záporné rozhodnutie z roku 2002 bolo stále účinné a naďalej bolo súčasťou právneho poriadku Únie.

77. Napokon je v tejto súvislosti potrebné zdôrazniť, že vyvolanie právnych účinkov bolo navyše výslovne uvedeným cieľom nemeckého normotvorcu.²⁷

²⁶ Rozsudok z 24. októbra 2013 (C-77/12 P, EU:C:2013:695, body 65 a 66).

²⁷ V dokumente Bundestag (Spolkový snem, Nemecko) 18/8915 z 22. júna 2016, s. 39, sa uvádza, že „ustanovenia nového § 24 prvej vety bodu 3 a druhej vety bodu 5 EnWG nadobúdajú účinnosť spätne od 1. januára 2012 na základe nového § 9 prvej vety. Novela sa teda takisto spätne uplatňuje na uzavreté otázky patriace do minulosti, konkrétne na výber [spornej] prirážky v súvislosti s konečným odberom elektrickej energie. ... Spätná účinnosť stanovená v novom § 9 je takisto nevyhnutná na objasnenie nejednoznačnej právnej situácie. ... Zrušenie by viedlo k zložitým kompenzáciám v podobe vzájomných platieb bez existencie legitímnej dôvery na strane bývalých dlžníkov prirážky“.

78. Argumenty, ktorých cieľom je dovoliavať sa skutočnosti, že vnútroštátne súdy vyhlásili rozhodnutie BNetzA z roku 2011 za protiprávne, by sa preto podľa môjho názoru mali zamietnuť ako nedôvodné.

2) Články 30 a 110 ZFEÚ (pojmy „poplatok“ a „daň“) a judikatúra *Essent Netwerk Noord* (kogentná povaha zaťaženia)

i) Články 30 a 110 ZFEÚ (pojmy „poplatok“ a „daň“)

79. Covestro a Nemecko tvrdia, že Všeobecný súd v bode 121 napadnutého rozsudku nesprávne vykladal pojmy „poplatok“ a „daň“ v zmysle článkov 30 a 110 ZFEÚ s cieľom dospieť k záveru, že sporná prirážka týmto pojmom zodpovedá. Je pravda, že Všeobecný súd v záujme odôvodnenia skutočnosti, že povinnosť vybrať prirážku v súvislosti s používaním sústavy takisto môže byť poplatkom, odkazuje na pojmy „poplatok“ a „daň“ na účely článkov 30 a 110 ZFEÚ.

80. Ako sa vysvetľuje v bode 61 týchto návrhov, pojmy „poplatok“ a „daň“, ktoré sa uvádzajú v článkoch 30 a 110 ZFEÚ, sa musia vykladať široko.

81. Súdny dvor v rozsudku *Essent Netwerk Noord* (bod 40) konštatoval, že „články [30 a 110 ZFEÚ], ktoré sa navzájom dopĺňajú... sledujú cieľ spočívajúci v zákaze diskriminácie výrobkov pochádzajúcich z iných členských štátov alebo vyvázaných do iných členských štátov, pokiaľ by diskriminácia mohla predstavovať prekážku ich voľného pohybu v rámci [Európskej únie] za podmienok normálnej hospodárskej súťaže“ (kurzívou zvýraznila generálna advokátka).

82. Ako sa podotýka v bode 64 týchto návrhov, z pojmov „poplatok“ a „daň“ v zmysle článkov 30 a 110 ZFEÚ vyplýva, že povaha subjektu, ktorý je v jednotlivých prípadoch povinný poplatok alebo daň zaplatiť, nie je relevantná. Rozhodujúcim faktorom je to, či sa takýto poplatok alebo takáto daň vzťahuje na dotknutý výrobok alebo na činnosť nevyhnutne súvisiacu s daným výrobkom.

83. V prejednávanych veciach sa sporná prirážka vyberá vo vzťahu k používaniu sústavy. Podľa správneho posúdenia Všeobecného súdu je z hľadiska kvalifikácie prirážky ako poplatku rozhodujúca skutočnosť, že prirážka nepredstavuje protihodnotu za používanie sústavy, ale povinné zaťaženie.

84. Covestro sa snaží dovoliavať tvrdenia, že v predchádzajúcich veciach prejednávanych Súdny dvorom nebolo príslušným výrobkom používanie sústavy, ale dodávaná elektrická energia. Jedinou otázkou, na ktorej záležalo, teda bolo, či sa vo vzťahu týkajúcom sa dodávok elektrickej energie vyberal tarifný príplatok, ktorý sa musel kvalifikovať ako poplatok.

85. Tvrdenie spoločnosti Covestro je však bezvýznamné, keďže v prejednávanych veciach sa používanie sústavy musí na účely článkov 30 a 110 ZFEÚ v súlade s vyššie uvedenou judikatúrou Súdneho dvora považovať za medziprodukt alebo konkrétnejšie sprostredkujúcu službu. Všeobecný súd sa teda tým, že pri vymedzení poplatku ako zaťaženia uloženého na poskytovanú výrobok alebo poskytovanú službu vychádzal z článkov 30 a 110 ZFEÚ, podľa môjho názoru nesprávneho právneho posúdenia nedopustil.

ii) Rozsudok Essent Netwerk Noord a nadväzujúca judikatúra Súdneho dvora (kogentná povaha zaťaženia)

86. Riešenie otázky týkajúcej sa kogentnej povahy zaťaženia ako podmienky na určenie existencie štátnych prostriedkov navyše možno vyvodiť z existujúcej judikatúry Súdneho dvora, keďže prejednávané veci sú podobné skutkovému stavu, ktorý viedol k rozsudku Essent Netwerk Noord.

87. Rozsudok Essent Netwerk Noord sa týkal poplatku v Holandsku. Prevádzkovateľ sústavy (plne kontrolovaný orgánmi verejnej moci) vyberal od vnútroštátnych odberateľov elektrickej energie poplatok (cenovú prirážku) vo vzťahu k používaniu jeho elektrickej sústavy. Podobne ako v prejednávaných veciach sa v rozsudku Essent Netwerk Noord tento poplatok stanovoval vo vnútroštátnom práve, prevádzkovateľ sústavy vyberal finančné prostriedky od odberateľov a takýmto spôsobom financoval štátnu pomoc.

88. Všeobecný súd správne odkázal na rozsudok v danej veci a v bode 91 napadnutého rozsudku podotkol, že „Súdny dvor dospel k záveru, že prirážka vo vzťahu k prenášanej elektrickej energii stanovená na základe objektívnych kritérií, uložená právnymi predpismi odberateľom elektrickej energie a vyberaná prevádzkovateľmi sústavy predstavuje ‚poplatok‘, ktorého zdrojom sú štátne prostriedky“.

89. Súdny dvor v rozsudku Essent Netwerk Noord uvádza viacero pripomienok dôležitých na účely prejednávaných odvolaní.

90. Po prvé Súdny dvor podotýka, že na tom, či sa poplatok týka výrobku ako takého, napríklad elektrickej energie, alebo či sa bude týkať činnosti nevyhnutne súvisiacej s daným výrobkom, napríklad prepravy elektrickej energie, záleží len málo (rozsudok Essent Netwerk Noord, bod 44). V prejednávaných veciach sa poplatok týka prepravy elektrickej energie.

91. Po druhé Súdny dvor zdôrazňuje, že pre existenciu poplatku je rozhodujúca skutočnosť, že prirážka predstavuje jednostranne uložené zaťaženie (rozsudok Essent Netwerk Noord, bod 45). V prejednávaných veciach rozhodnutie BNetzA z roku 2011 právne záväzným spôsobom uložilo prevádzkovateľom distribučnej sústavy povinnosť vyberať spornú prirážku od konečných odberateľov ako používateľov sústavy (bod 132 napadnutého rozsudku).

92. Po tretie Súdny dvor konštatuje, že „nie je dôležité, že finančné zaťaženie nie je vyberané prostredníctvom štátu“ (rozsudok Essent Netwerk Noord, bod 46). V prejednávaných veciach boli za výber spornej prirážky zodpovední prevádzkovatelia distribučnej sústavy.

93. Napokon v prejednávaných veciach podobne ako v situácii, ktorá viedla k rozsudku Essent Netwerk Noord, bola sporná prirážka určená na pokrytie nákladov na používanie sústavy, ktoré by nemeckí odberatelia základného zaťaženia za bežných okolností museli znášať sami.

94. Oslobodenie odberateľov základného zaťaženia od sieťových poplatkov teda zlepšilo ich konkurenčné postavenie. Vzhľadom na to, že prirážka sporná v prejednávaných veciach mala status poplatku, bolo by primerané uznať tieto prostriedky za štátne prostriedky v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Okrem toho by to bolo v súlade s judikatúrou, podľa ktorej z financovania výhody prostredníctvom príjmov z poplatku vyplýva, že výhoda pochádza zo štátnych prostriedkov.²⁸

²⁸ Rozsudok Essent Netwerk Noord (bod 66).

95. Zastávam názor, že obzvlášť relevantný nie je len rozsudok Essent Netwerk Noord, ale aj rozsudok FVE Holýšov I. Obe tieto veci zahŕňajú podobné skutkové okolnosti ako prejednávané veci a vyplýva z nich, že Súdny dvor sa otázkami nastolenými v prejednávaných odvolaniach už v skutočnosti zaoberal.

96. Súdny dvor v rozsudku FVE Holýšov I (bod 46) vysvetlil, že na tom, či dotknutý mechanizmus financovania podľa vnútroštátneho práva je alebo nie je kvalifikovaný ako poplatok alebo parafiskálny poplatok, nezáleží. Pre právo Únie v oblasti štátnej pomoci je relevantný iba poznatok, že toto zaťaženie sa vyberá a že výber je uložený jednostranne a prostredníctvom aktu štátu.

97. Súdny dvor v oboch uvedených rozsudkoch podotýka, že ide o povinnosť jednostranne vyberať finančné prostriedky a tie sú teda štátnymi prostriedkami. Táto otázka vedie k nedávnomu rozsudku DOBELES HES (bod 34), v ktorom sa poskytuje ďalšie objasnenie rozsudku Essent Netwerk Noord. Zastávam názor, že uvedené je dôležité na účely výsledku prejednávaných odvolaní.

98. Súdny dvor v bode 34 konštatuje, že „pokiaľ ide v druhom rade o podmienku týkajúcu sa toho, aby bola výhoda poskytnutá ‚zo štátnych prostriedkov‘, konkrétne na ktorú sa pýta vnútroštátny súd, Súdny dvor rozhodol, že sumy vyplývajúce z tarifného príplatku, povinnosť platenia ktorého uložil štát odberateľom elektrickej energie, sú podobné dani, ktorá zaťažuje elektrickú energiu, a pochádzajú zo ‚štátnych prostriedkov‘ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ“²⁹.

99. Podotkla by som, že rozsudok DOBELES HES ďalej v bodoch 36 a 37 objasňuje ďalšiu existujúcu judikatúru okrem tej, ktorá vyplýva z rozsudku Essent Netwerk Noord (predovšetkým rozsudok EEG 2012, body 70 a 71).

100. Súdny dvor zdôrazňuje rozdiely medzi rozsudkami EEG 2012 a DOBELES HES. Vysvetľuje, že vo veci EEG 2012 neexistoval žiadny povinný príspevok, keďže výber zaťaženia podľa EEG nebol právne záväzný a mal výlučne dobrovoľný základ. Súdny dvor teda objasňuje, že pri určovaní toho, či je dotknuté zaťaženie povinným príspevkom, je rozhodujúca jeho kogentná povaha. Samotná skutočnosť, že sa prevádzajú alebo môžu prevádzať finančné prostriedky, sama osebe nie je postačujúca. V prejednávaných veciach však práve povinnosť vybrať poplatok (alebo zaťaženie) existovala, zatiaľ čo rozsudok EEG 2012 sa poplatku netýkal.

101. Na rozdiel od situácie v rozsudku EEG 2012 výber spornej prirážky v prejednávaných veciach nepredstavuje obchodné rozhodnutie prevádzkovateľov sústavy, ale uskutočňuje sa na základe právnych predpisov (predovšetkým rozhodnutia BNetzA).

102. Preto je nevyhnutné rozlišovať medzi mechanizmom financovania, ktorý je predmetom prejednávaných vecí, a mechanizmom, o ktorý išlo v rozsudku EEG 2012. *Existencia prirážky* v prejednávaných veciach sama osebe postačuje na to, aby sa mohlo konštatovať, že predstavuje štátne prostriedky.

103. Pokiaľ ide o druhé z dvoch kritérií v rozsudku EEG 2012, teda *štátnu kontrolu* (dispozičnú právomoc) nad samotnými prostriedkami alebo nad subjektom, ktorý tieto prostriedky spravuje, ako možno vidieť vyššie, tieto dve kritériá nie sú kumulatívne, ale alternatívne.

²⁹ Súdny dvor v tomto zmysle odkazuje na rozsudok Essent Netwerk Noord (body 47 a 66).

104. Ak by bola v rozsudku EEG 2012 povinná prirážka, Súdny dvor by sa nemusel púšťať do úvah v bode 72 tohto rozsudku.

105. Práve preto, že podmienky v bode 71 neboli splnené, totiž Súdny dvor považoval za potrebné pokračovať vo svojej argumentácii v bode 72.

106. V bode 71 tohto rozsudku Súdny dvor rozhodol, že „skutočnosť, ktorú Všeobecný súd konštatoval... že ‚v praxi‘ bola finančná záťaž vyplývajúca z príplatku EEG prenášaná na konečných odberateľov a v dôsledku toho bola ‚z hľadiska jej účinkov porovnateľná s poplatkom za spotrebu elektriny‘, nestačí na to, aby sa mohlo dospieť k záveru, že príplatok EEG mal rovnaké vlastnosti ako cenové navýšenie elektriny skúmané Súdnym dvorom v rozsudku [Essent Netwerk Noord]“.

107. Súdny dvor preto začína bod 72 slovným spojením „v dôsledku toho“: „V dôsledku toho treba overiť, či však Všeobecnému súdu ďalšie dve skutočnosti, ktoré... sú pripomenuté... v bode 62 tohto rozsudku, umožnili dospieť k záveru, že prostriedky získané na základe príplatku EEG predstavovali štátne prostriedky, keďže sú stále pod verejnou kontrolou, a teda k dispozícii verejným orgánom... V tomto prípade je nepodstatné, či možno príplatok EEG považovať za ‚poplatok‘, alebo nie.“

108. Inými slovami, situácia v rozsudku EEG 2012 bola úplne iná ako v prejednávanych veciach.

109. Nemecký normotvorca v rozsudku EEG 2012 umožnil podnikom v oblasti elektrickej energie vyberať určité zaťaženie, no išlo iba o *možnosť* a nie *povinnosť*. Štát dal prevádzkovateľom na výber: ak danú možnosť využili, vybrané finančné prostriedky sa museli použiť na konkrétny účel určený štátom (t. j. boli určené na kompenzáciu dodatočných nákladov spojených s energiou z obnoviteľných zdrojov). Súdny dvor teda v danej veci dospel k záveru, že vzhľadom na skutočnosť, že neexistovala povinnosť výberu tohto zaťaženia, štát tieto prostriedky nekontroloval.

110. Z uvedených úvah a judikatúry vyplýva, že sporná prirážka – ako konštatovala Komisia v spornom rozhodnutí a ako rozhodol aj Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) – predstavovala výber poplatku uložený právnym predpisom, čo – ako sa naposledy potvrdilo v rozsudku DOBELES HES – postačuje na konštatovanie, že ide o štátne prostriedky.

111. Preto zastávam názor, že napadnutý rozsudok v tejto súvislosti nesprávnym právnym posúdením postihnutý nie je.

112. Argumenty založené na článkoch 30 a 110 ZFEÚ (pojmy „poplatok“ a „daň“), ako aj na rozsudku Essent Netwerk Noord a nadväzujúcej judikatúre (kogentná povaha zaťaženia) by sa podľa môjho názoru mali zamietnuť ako nedôvodné.

3) Skreslenie vnútroštátneho práva a neexistencia povinnosti vyberať alebo platiť prirážku

113. Covestro a Nemecko v podstate tvrdia, že Všeobecný súd skreslil vnútroštátne právo, keďže povinnosť vyberať spornú prirážku neexistovala.

114. Zastávam názor, že kvalifikácia spornej prirážky ako poplatku nie je založená na žiadnom skreslení vnútroštátneho práva.

115. V bodoch 120 a 122 až 124 napadnutého rozsudku Všeobecný súd na základe vnútroštátneho práva (najmä rozhodnutia BNetzA z roku 2011) konštatoval, že sporný poplatok sa vyberal od konečných odberateľov. Tvrdenie, že „poplatok“, ako sa vymedzuje v rozsudku Essent Netwerk Noord, existuje iba vtedy, keď je osobou povinnou platiť ho konečný odberateľ, je teda neúčinné. Nemecko totiž v odvolacom konaní na Súdnom dvore proti tomuto zisteniu Všeobecného súdu týkajúcemu sa vnútroštátneho práva, ktoré je skutkovým zistením, namietať nemôže, pričom daný členský štát tak v skutočnosti priamo ani neurobil.

116. Ako sa vysvetľuje v bodoch 59 až 64 týchto návrhov, z judikatúry vyplýva, že povaha subjektu, ktorý je v jednotlivých prípadoch povinný poplatok zaplatiť, nie je relevantná. Rozhodujúcim faktorom je namiesto toho to, či sa poplatok vzťahuje na dotknutý výrobok alebo na činnosť nevyhnutne súvisiacu s daným výrobkom.

117. Okrem toho súhlasím s Komisiou, že povinnosť výberu a povinnosť platby predstavujú dve strany tej istej mince³⁰, v dôsledku čoho platí, že určovanie, či povinnosť platby uložená používateľom sústavy vyplývala z vnútroštátnych právnych predpisov alebo z rozhodnutia BNetzA z roku 2011, je takisto irelevantné.

118. Na rozdiel od argumentov predložených spoločnosťou Covestro skutočnosť, že rozhodnutie BNetzA z roku 2011 nestanovovalo sankcie za nevybratie spornej prirážky, v tejto súvislosti nie je rozhodujúca. BNetzA uplatňovala riadne právomoci dohľadu nad prevádzkovateľmi prenosovej sústavy a mohla prijímať záväzné rozhodnutia určené týmto prevádzkovateľom, ak si neplnili svoje povinnosti.³¹

119. Z uvedeného vyplýva, že argumenty založené na skreslení vnútroštátneho práva a na neexistencii povinnosti vyberať a platiť spornú prirážku by sa podľa môjho názoru mali zamietnuť ako nedôvodné.

4) Neexistencia úplnej kompenzácie straty príjmov a nákladov

120. Covestro tvrdí, že na rozdiel od toho, čo Všeobecný súd konštatuje v bodoch 126 až 130 napadnutého rozsudku, vnútroštátne orgány prevádzkovateľom sústavy neposkytli úplnú kompenzáciu straty príjmov a nákladov vyplývajúcich z oslobodenia od poplatkov. V bode 127 napadnutého rozsudku nesprávne vyvodil existenciu poplatku.

121. V rozpore s tvrdením spoločnosti Covestro Všeobecný súd správne konštatoval, že sporná prirážka umožňovala úplnú kompenzáciu straty, ktorú prevádzkovatelia sústavy utrpeli v dôsledku oslobodenia od sieťových poplatkov. To vyplývalo z § 19 ods. 2 šiestej a siedmej vety StromNEV 2011 a z rozhodnutia BNetzA z roku 2011. Z hľadiska posúdenia prirážky podľa práva Únie v oblasti štátnej pomoci bola dôležitá skutočnosť, že oslobodenie odberateľov základného zaťaženia od sieťových poplatkov a výsledná výhoda boli úplne financované z prirážky.

122. V bode 130 napadnutého rozsudku však Všeobecný súd správne odmietol tvrdenie, že neexistoval žiadny zákonný mechanizmus na zaručenie úplnej kompenzácie utrpených strát (najmä z dôvodu nemožnosti preniesť náklady spornej prirážky v prípade nevyhnutných pohľadávok). Kvalifikácia spornej prirážky ako parafiskálneho poplatku totiž postačuje na to, aby

³⁰ Keď regulačný orgán vyžaduje, aby subjekt podliehajúci úprave vybral poplatok, zároveň vyžaduje, aby ho dlžník poplatku zaplatil. Inak by daný subjekt nebol schopný splniť si svoju povinnosť, ktorú mu orgán uložil.

³¹ Ustanovenia § 29 a 54 EnWG z roku 2011. Pozri sporné rozhodnutie (odôvodnenie 123).

sa príjmy z tohto poplatku považovali za štátne prostriedky, pričom nie je potrebné, aby sa štát zaviazal kompenzovať straty spôsobené nezaplatením uvedenej prirážky, a to najmä v prípade nevyhnutelných pohľadávok.

123. Podľa môjho názoru z toho vyplýva, že argumenty založené na neexistencii úplnej náhrady straty príjmov a nákladov by sa mali zamietnuť ako nedôvodné.

124. Domnievam sa, že zo všetkých uvedených úvah vyplýva, že druhá séria tvrdení uvedených spoločnosťou Covestro a Nemeckom by sa mala zamietnuť ako neúčinná alebo nedôvodná.

3. Tretia séria tvrdení uvedených spoločnosťou Covestro a Nemeckom (existencia štátnej kontroly nad prostriedkami pochádzajúcimi zo spornej prirážky)

a) Argumentácia účastníkov konania

125. Nemecko v podstate tvrdí, že body 95 až 97 a 109 napadnutého rozsudku sú v rozpore s bodmi 133 až 134 tohto rozsudku. Pokiaľ ide o judikatúru Súdneho dvora, rozhodujúcim faktorom je kontrola a dispozičná právomoc vo vzťahu k dotknutým prostriedkom. Takisto tvrdí, že Všeobecný súd nesprávne konštatoval, že vzťah medzi dodávateľom a konečným odberateľom elektrickej energie nie je v tomto prípade rozhodujúci pri vyvodzovaní záveru, že existuje povinné zaťaženie, z dôvodu, že sporná prirážka sa nevyberá v súvislosti s odberom elektrickej energie, ale s používaním sústavy.

126. Covestro v podstate tvrdí, že napadnutý rozsudok je postihnutý nesprávnym právnym posúdením, pretože Všeobecný súd na základe nesprávneho opisu vnútroštátneho práva konštatoval, že nad prostriedkami pochádzajúcimi zo spornej prirážky existuje štátna kontrola. Takisto vychádza z týchto argumentov: (i) konštatovanie, že príjmy pochádzajúce zo spornej prirážky boli určené na spornú schému, hovorí v neprospech štátnej povahy prostriedkov; (ii) ak by aj výber spornej prirážky mal legislatívny základ, nepostačovalo by to na vyvodenie záveru, že dané prostriedky boli štátnymi prostriedkami; (iii) faktory, ako sú tie týkajúce sa mandátu prevádzkovateľov sústavy alebo monitorovania riadneho výkonu systému zo strany orgánov verejnej moci, neurčujú existenciu štátnej kontroly nad prostriedkami a (iv) sporný mechanizmus financovania nespĺňa kritériá identifikované Súdny dvorom na účely posúdenia štátnej kontroly, predovšetkým tie, ktoré vyplývajú z rozsudku EEG 2012.

b) Posúdenie

127. Vzhľadom na alternatívnu povahu dvoch kritérií uvedenú v mojom posúdení vyššie postačuje na konštatovanie štátnej povahy prostriedkov už existencia poplatku. Vzhľadom na to, že kritérium „poplatku“ je v prejednávanej veci splnené a posúdenie Všeobecného súdu v tejto súvislosti je správne, tretia séria tvrdení v prejednávanej odvolaní je neúčinná a netreba ju ďalej skúmať.

128. Iba v záujme úplnosti teda uvediem tieto pripomienky.

129. Napriek skutočnosti, že kritérium „poplatku“ je splnené a posúdenie Všeobecného súdu a teraz v odvolacom konaní Súdneho dvora sa môže na tomto mieste ukončiť, faktom zostáva, že posúdenie Všeobecného súdu, pokiaľ ide o kritérium „štátnej kontroly“, by sa v prejednávanej veci takisto muselo potvrdiť.

130. Dodatočné náklady vyplývajúce z oslobodenia niektorých odberateľov od sieťových poplatkov sa preniesli na konečných odberateľov v súlade so záväznými ustanoveniami práva dotknutého členského štátu.³² Mechanizmus spornej prirážky navyše prevádzkovateľom sústavy zabezpečoval úplnú kompenzáciu straty príjmov, pretože výška uvedenej prirážky bola prispôbená sume zdrojov požadovaných z dôvodu sporného oslobodenia.³³

131. Pokiaľ ide o argument spoločnosti Covestro, že výška tejto prirážky nebola stanovená štátom, postačuje podotknúť, že prevádzkovatelia prenosovej sústavy nemali pri určovaní tohto zaťaženia žiadnu voľnosť a že – ako správne konštatoval Všeobecný súd v bode 134 napadnutého rozsudku – existovala štátna kontrola nad prostriedkami, teda nad celým mechanizmom výberu a rozdeľovania spornej prirážky.

132. Covestro a Nemecko, ktoré sa snažia dovolávať rozsudku EEG 2012, tvrdia, že výlučné určenie prostriedkov pochádzajúcich zo spornej prirážky bráni štátnej kontrole. Ako však Všeobecný súd správne vysvetľuje v bodoch 144 a 145 napadnutého rozsudku, Súdny dvor v danom rozsudku nezmenil svoju ustálenú judikatúru, ktorá bola navyše potvrdená aktuálnejšou judikatúrou³⁴, ale obmedzil sa na uvedenie toho, že *ak neexistujú iné faktory*, tento faktor *sám osebe* nie je rozhodujúci na preukázanie existencie takejto kontroly. V prejednávanych veciach Všeobecný súd v skutočnosti iný takýto faktor – existenciu poplatku – identifikoval.

133. Tvrdeniu, že štátna kontrola nad celým mechanizmom výberu spornej prirážky neexistuje, odporuje skutočnosť, že medzi spornou prirážkou (ako parafiskálnym poplatkom) na jednej strane a pomocou poskytnutou vo forme oslobodenia od sieťových poplatkov na druhej strane existuje povinný vzťah záväzného určenia. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora platí, že ak medzi opatrením pomoci a jeho financovaním existuje takéto prepojenie, z existencie poplatku, ktorý slúži na financovanie pomoci v jasne vymedzenom pomere, automaticky vyplýva, že pomoc sa poskytuje zo štátnych prostriedkov (teda z príjmov z poplatku).³⁵

134. Napokon tvrdenia spoločnosti Covestro, podľa ktorých sú pravidlá týkajúce sa sporného zaťaženia vo veci, ktorá viedla k rozsudku EEG 2012, prísnejšie než tie, ktorými sa riadi sporná prirážka v prejednávanych veciach, sú nedôvodné. Zastávam naopak názor, že pravidlá upravujúce spornú prirážku v prejednávanych veciach sú zrejme prísnejšie než v prípade sporného zaťaženia vo veci EEG 2012, keďže prejednávaná prirážka je založená na záväzných právnych predpisoch na rozdiel od obchodného/dobrovoľného rozhodnutia prevádzkovateľov sústavy v danej veci.

135. Z toho vyplýva, že tretia séria tvrdení uvedených spoločnosťou Covestro a Nemeckom by sa podľa môjho názoru mala zamietnuť ako neúčinná a v každom prípade nedôvodná.

136. Tretí odvolací dôvod spoločnosti Covestro a jediný odvolací dôvod Nemecka v rozsahu, v akom sa týkajú podmienky súvisiacej s existenciou zásahu prostredníctvom štátnych prostriedkov, by sa teda mali zamietnuť ako nedôvodné.

³² Ako Všeobecný súd správne konštatoval v bodoch 122 až 125 napadnutého rozsudku.

³³ Ako Všeobecný súd správne konštatoval v bodoch 126 až 127 napadnutého rozsudku.

³⁴ Pozri rozsudok Essent Netwerk Noord (bod 69); rozsudok z 15. mája 2019, Achema a i. (C-706/17, EU:C:2019:407, bod 66), a rozsudok EEG 2012 (bod 76). Pozri tiež rozsudok z 11. decembra 2014, Rakúsko/Komisia (T-251/11, EU:T:2014:1060, bod 70).

³⁵ Pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. januára 2005, Streekgewest (C-174/02, EU:C:2005:10, bod 26); z 27. októbra 2005, Distribution Casino France a i. (C-266/04 až C-270/04, C-276/04 a C-321/04 až C-325/04, EU:C:2005:657, bod 40), a rozsudok Essent Netwerk Noord (bod 90).

III. Návrh

137. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby Súdny dvor: (i) zamietol prvý dôvod vo vzájomných odvolaniach Komisie a (ii) zamietol tretí odvolací dôvod spoločnosti Covestro a jediný odvolací dôvod Spolkovej republiky Nemecko v rozsahu, v akom sa týkajú podmienky súvisiacej s existenciou zásahu prostredníctvom štátnych prostriedkov.